

An illustration of a Dutch street scene. In the background is a building with a brown tiled roof and a red sign that says 'MUSEUM'. In the foreground, there are four people in traditional Dutch clothing: a man in a dark hat and coat, a woman in a white bonnet and apron, and a young boy in a brown hat and coat. A horse is also visible on the right. The sky is blue with some clouds.

2024 JAAR VERSLAG

MUSEUM IN 'T HOUTEN HUIS-DE RIJ

JAARVERSLAG

MUSEUM IN 'T HOUTEN HUIS N 52.559357 / E 4.853225 Gevestigd aan
de Tuingracht 13 in De Rijp, het museum voor het Schermereland en omgeving

VOORWOORD

Met gepaste trots en enthousiasme blikken wij terug op een jaar vol inzet, beweging en samenwerking! 2024 was voor ons museum, het Raadhuis van Graft en al onze partners een jaar waarin we, zonder pandemische beperkingen, weer voluit konden bouwen aan onze missie: het levend houden, tonen en delen van ons rijke erfgoed.

Het behoud en beheer van de collectie van het museum bleef een kerntaak, waarbij de samenwerking met het Stedelijk Museum, de Archeologische Dienst én het Regionaal Archief een stevige impuls kreeg. Belangrijke stappen zijn gezet in de documentatie van collecties, het gebruik van Memorix en het verbeteren van de depotcapaciteit. Ook werd de educatieve koers verfrist met een vernieuwd programma dat, mede dankzij het VSB Fonds, voor elk schooljaar een helder aanbod biedt.

Tentoonstellingen als Rijper Portretten, Lense was hier en Gluren bij de Buren trokken enthousiaste bezoekers en brachten nieuwe verhalen tot leven. De Maria-Lijntje kon weer volop varen en evenementen als Kleurrijk De Rijk en het Midwinterfeest brachten reuring in het dorp en verbinding tussen bewoners, bezoekers en culturele partners. Samenwerkingen met de VVV, Stichting Jan Boon, de Oudheidkundige Vereniging Het Schermereiland en Alkmaarders Op De Kaart zijn verdiept.

We hebben het museumwinkelassortiment vernieuwd, gewerkt aan publieksvriendelijke presentaties, de website in eigen beheer aangepast én onze vrijwilligersorganisatie versterkt – want zonder deze onmisbare groep kunnen wij de deuren niet openhouden. Ook de uitdagingen werden niet geschuwd: het afscheid van samenwerkingen, stijgende energiekosten, personeelwisselingen en de noodzaak tot verduurzaming vroegen om creativiteit, flexibiliteit en vasthoudendheid. Met hulp van de gemeente, fondsen en onze vrijwilligers is het gelukt om op koers te blijven.

Het beleidsplan 2021–2025 blijft daarbij ons kompas. De doelen zijn ambitieus, maar onze inzet is er niet minder om. Samen zorgen we ervoor dat ons erfgoed leeft, inspireert en verbindt.

Wij danken alle betrokkenen – van vrijwilligers tot gemeente, van fondsen tot bezoekers – voor hun steun, inzet en enthousiasme. Op naar een minstens zo inspirerend 2025!

INHOUDSOPGAVE

1.	Bestuur, organisatie en samenwerking	7
2.	Tentoonstellingen en daarmee samenhangende activiteiten	21
3.	Eductieve projecten	27
4.	Objectenbeheer	31
5.	Museumboot Maria-Lijntje	37
6.	Bezoekersaantallen	39
7.	Financieel jaarverslag	45
8.	Vrijwilligers	51

1. BESTUUR, ORGANISATIE EN SAMENWERKING

1.1 Samenstelling bestuur (per 31-12-2024)

Voorzitter:
De heer Aldert Pilkes

Secretaris:
Mevrouw Neeltje Blokdijk-Pilkes

Penningmeester:
Mevrouw Anneke Eggers

Leden:
De heer Mathijs de Boer
De heer Jan Deckwitz
De heer Pieter Floore
Mevrouw Margreet Hekelaar
De heer Marijn Schapelhouman
De heer Arthur Stolk

De bestuursvergaderingen werden bijgewoond door:
Susan Bos en Tosca Sombroek (vanaf 1 mei 2022) beheerder/conservator hebben beide de bestuursvergaderingen bijgewoond.

1.2 Samenstelling personeel (per 31-12-2024)

Susan Bos (sinds 1 maart 2018 in dienst) heeft een contract voor onbepaalde tijd (sinds 1 maart 2019) van 16 uur per week (ingående 1 november 2024) en is per 1 mei 2023 doorgesloopt naar de functie van beheerder/conservator.

Vanaf 1 mei 2022 is Tosca Sombroek als beheerder/conservator in dienst voor 32 uur per week (ingående 1 juli 2024) en heeft ingaande 1 mei 2023 een contract voor onbepaalde tijd .

1.3 Bestuursvergaderingen

Het bestuur heeft dit verslagjaar 8 keer vergaderd, op 11 januari, 29 februari, 4 april, 16 mei, 27 juni, 22 augustus, 3 oktober en 14 november.

De samenstelling van het bestuur is ongewijzigd.

Onderwerpen die de aandacht vroegen waren:

- * Het behoud en beheer van de collectie voorwerpen van de Gemeente Alkmaar;
- * De daadwerkelijke samenwerking met het Stedelijk Museum en de Archeologische Dienst van onze gemeente;
- * De tentoonstellingsmogelijkheden en depot-capaciteit;
- * Stoppen samenwerkingsverband Stichting Musea Waterland;
- * Evaluatie gratis toegang Raadhuis Graft;
- * Het verder inrichten en verhuizen van objecten naar ons extra depot en naar de Archeologische Dienst;
- * De tentoonstellingsagenda met de bijbehorende exposities voor het museum en het Grafters Raadhuis;
- * De samenwerking met de VVV Graft-De Rijp, de Stichting Jan Boon en de Oudheidkundige Vereniging Het Schermereiland met o.a. registratiesysteem, depotmogelijkheden (o.a. het onderbrengen van documenten van de OHV bij het Regionaal Archief Alkmaar) als onderwerpen;
- * Schenkingen en aankopen (o.a. stoppen Vermaning Oost Graftdijk en de Bonifatius kerk te De Rijp);
- * Samenwerking met de Stichting Jan Boon inzake behoud en beheer van de collectie en de tentoonstellingen in het Walhuis;
- * Samenwerking met Alkmaarders Op De Kaart ;
- * De Maria-Lijntje, onderhoud en vaartochten in 2024;
- * Het beleidsplan 2021-2025 is door het bestuur vastgesteld. Gestuurd (3x) is op het realiseren van de gestelde doelen middels een bijbehorend werkplan;
- * Bezoek aan Kunstbeurs Tefaf in verband met aanbod bijzonder passer uit 1614;
- * Educatieve activiteiten met de gewenste innovaties. Invulling wordt gegeven aan een vereenvoudigde opzet met voor elk schooljaar een 'losstaand' educatieprogramma. Vanuit het VSB Fonds wordt dit programma financieel mogelijk gemaakt;
- * Opstellen en goedkeuren jaarverslag en jaarrekening;
- * Personeelsbeheer en rechtspositie;
- * De continuïteit in en zorgen aangaande de financiële situatie. Specifiek de verlenging van het energiecontract en het stoppen van het bemiddelende intermediair per 1 januari 2024 vroeg veel aandacht. Het contract betekende zeer hoge (extra) kosten voor het museum in 2024. Over de energiekosten is gesproken met o.a. de wethouder en maken wij gebruik (ook voor 2024) van extra voorzieningen vanuit de gemeente;

- * Het documenteren, behoud en beheer van de collectie en de transitie naar het systeem Memorix (onder regie van en in samenwerking met het Regionaal Archief Alkmaar) is in 2021 gerealiseerd, doch werd verder gemonitord;
- * Noodzakelijke restauraties collectie onderdelen (zoals prenten/kaarten/ vaandels en de kajak) uit vaste opstelling;
- * Onze vaste opstelling is gescreend en er zijn plannen gemaakt om hierin verbeteringen / actualisaties in aan te brengen;
- * De continuïteit in de gegevensopslag door middel van een Shared Drive;
- * De ICT- capaciteit van onze server , vervangen van de computers ;
- * Vormgeven en invullen van social media plan met verbeteren / vernieuwen van onze website;
- * Het werven en inwerken van nieuwe vrijwilligers (voor Museum en Raadhuis van Graft);
- * Het onderhoud van het gebouw en opstellen waaronder het tuinonderhoud, schilderwerk, de liften, noodverlichting, brandalarm en riolering. Opnieuw werd gebruik gemaakt van de NL Doet voorzieningen ;
- * Verduurzamen van het gebouw en de veiligheid met het toegangssysteem (camerasysteem) en het alarmsysteem. Tevens het beheer van onze technische installaties en het afstemmen met het nieuwe intermediair;
- * De fondsenwerving voor actualiseren publiek presentaties, restauraties, aankopen en educatieve activiteiten;
- Raadhuis van Graft :** verlichting is aangepast. Tevens is plan opgesteld en uitgevoerd om te komen tot een vaste tentoonstelling in plaats van een jaarlijkse wisseltentoonstelling.
- * Kwaliteitseisen vanuit de Nederlandse Museum Vereniging en deze operationaliseren voor de dagelijkse praktijk in het museum;
- * Evenement Kleurrijk De Rijk: invulling en uitvoering programma en samenwerking culturele partners/horeca. Tevens hebben wij onze bijdrage in relatie tot de werkdruk van de beheerders geëvalueerd.
- * Evenement het Midwinterfeest : invulling en uitvoering van het programma (in december 2024) hebben wij bepaald.

In 2024 kenden wij geen restricties vanuit bijvoorbeeld de coronapandemie.

Het museum en het Raadhuis van Graft zijn het gehele jaar open geweest .

De Maria Lijntje heeft weer het gehele jaar vaartochten uitgevoerd.

In 2024 vonden de educatieve activiteiten weer volledige doorgang.

Wel is de Museum Jeugd Universiteit als (landelijk) project gestopt.

Door de hoge kosten heeft museum besloten daar geen alternatief voor te bieden.

- veel geplande evenementen (kunst- en boekenmarkten, Kleurrijk De Rijk) zijn dit jaar weer doorgedaan /samenwerkingsafspraken konden weer worden ingevuld ;

- de hoofd tentoonstelling in 2024 was Rijper portretten met daarnaast in de galerij 'Lense was hier' (gewijd aan het grafisch werk van Lense

Elsinga). In de galerij was vanaf november 'gluren bij de burens', met bijzondere kijkkastjes te zien.

- het programma voor Kleurrijk De Rijk 2024 met o.a. de bijeenkomst Nacht van de Nacht in ons museum.

- de openstelling realiseren met de inzet van vrijwilligers was door het vertrek van een aantal vrijwilligers lastiger geworden. Wij hebben extra vrijwilligers gezocht en deze tevens gevonden en opgeleid.

In het afgelopen jaar is met name aandacht besteed aan de volgende projecten (mede bedoeld om de ontsluiting/ aantrekkelijkheid van onze collectie te verbeteren voor onze bezoekers):

- aanbod in de museumwinkel verbeteren. Met name omloopsnelheid van de aangeboden producten wordt kritischer bekeken. Aan is het aanbod gevarieerder van aard geworden.

- innovatie van ons educatie aanbod. Daarbij streven wij naar een transparanter aanbod voor de scholen waarbij de directe relatie met onze collectie en de verhalen voorop staat ;

- in eigen beheer vernieuwen van onze website;

- verdere implementatie van ons documentatie- en collectie beheersysteem en het overzetten van de gegevens van de Oudheidkundige Vereniging en de Schermer Molens in dit systeem is gerealiseerd. De vervolgstap waarbij via onze website (of Regionaal Archief) de collectie kan worden bekeken wordt voorbereid .

Door o.a. het wegvallen van de inkomsten en de beperkingen ten aanzien van de inzet van onze medewerkers is strak gestuurd op het voorkomen van kosten en het binnenhalen van extra inkomsten door o.a. fondsenwerving.

Het overleg met de Gemeente over de gevolgen van de ook in 2024 sterk gestegen energiekosten (nieuwe contract) voor het museum heeft geleid tot de toezegging van een extra bijdrage.

Bezien moet worden of deze eenmalige bijdrage voldoende is en er voor de komende jaren (2025 en verder) eveneens extra steun nodig is.

1.4 *Contact met de gemeente Alkmaar.*

Na de gemeentelijke fusie Alkmaar-Schermer-Graft-De Rijp (vanaf 1 januari 2015), verliep het contact met de gemeente Alkmaar in belangrijke mate via de ambtenaar Culturele Zaken mevrouw E. Bokhove en de heer J. Ligthart (t/m mei 2024). Nadat de portefeuille cultuur door de burgemeester A. Schouten was waargenomen is dit begin 2023 overgedragen aan wethouder Nicole Mulder. Na haar vertrek (mei 2023) is nu wethouder Anjo van der Ven ons aanspreekpunt. Met Beide (doch ook met de ambtelijke vertegenwoordigers) heeft een keer overleg plaatsgevonden over een aantal onderwerpen. Deze waren:

- het behoud en beheer van de gemeentelijke collectie in beide dependances en daarbij specifiek de brandweercollectie;
- activiteiten voor 2024;
- de subsidieverstrekking – de overgang naar een 4 jaars periode - met de gewenste opstap in relatie tot onze rol en verantwoordelijkheid in het culturele spectrum ('als professionele basisvoorziening');
- het realiseren van de bijbehorende prestatieafspraken;
- het beheer van het museum pand;
- de energiecrisis en de gevolgen voor het museum ;
- de invalshoeken voor de beleidsperiode 2021-2026 en de wensen van het museum inzake de museumaccommodatie(o.a. verduurzamen, depotruimtes en het herschikken en uitbreiden van ruimtes voor o.a. ontvangsten en educatie activiteiten). Dit ook in relatie met het locatie-onderzoek voor culturele instellingen in onze Gemeente.

Met de gemeente zijn zogenaamde prestatieafspraken gemaakt. Het museum dient voor de verkregen subsidie de volgende activiteiten te realiseren:

- het openstellen van het museum voor minstens 180 dagen per jaar;
- het openstellen van het Raadhuis van Graft;
- het organiseren van minstens 2 tijdelijke tentoonstellingen per jaar;
- het opbouwen, beheren en toegankelijk maken van de collectie;
- het verzamelen en doorgeven van informatie;
- het organiseren van en/of ondersteuning bieden aan educatieve activiteiten;
- het betrekken van diverse doelgroepen;
- het samenwerken met de Oudheidkundige Vereniging en andere culturele instellingen, zoals het Regionaal Archief, Stedelijk Museum Alkmaar en Kunstuitleen Alkmaar;
- invulling geven aan het cultuurbeleid door een bijdrage te leveren aan de
- organisatie en uitvoering van culturele activiteiten;
- het behoud en beheer van de gemeentelijk collectie in de oude raadhuisen van Graft, Grootschermer en De Rijp.

In 2024 heeft het museum nagenoeg volledig invulling kunnen geven aan alle bovenstaande afspraken.

Een belangrijke prestatieafpraak: het openstellen van het museum

voor 180 dagen per jaar is vanaf oktober 2019 door ons verruimd naar 300 dagen per jaar. Met als belangrijk doel: meer bezoekers en (zelfstandig) meer inkomsten genereren.

Uiteindelijk zijn wij ruim 300 dagen open geweest. Het Raadhuis van Graft was weer – in het gewenste patroon - geopend.

1.5 Stichting Vrienden van het Museum.

Op 31 december 2024 waren er 126 vrienden. Het bestuur van de Stichting Vrienden is in dit jaar niet gewijzigd.

In 2024 heeft de Stichting Vrienden met steun uit het 'Fonds Aankoop Kunst' van de gemeente Alkmaar restauraties en enkele aankopen mogelijk gemaakt.

Twee aquarellen met afbeeldingen van de Doopsgezinde Kerk te De Rijp door Willem Spaarman Pzn. die in onze vaste collectie werden tentoongesteld zijn door de Stichting Vrienden aangekocht.

Als educatieve activiteit bezochten in april en mei meerdere groepen 7 en 8 van het basisonderwijs het museum. Met een nieuwe belangrijke bijdrage van de Vrienden zijn in samenwerking met het Verzet museum in Amsterdam de 5 spannende koffers verder ingericht met informatie en objecten over de 2e wereldoorlog. In elke koffer staat een thema centraal zoals algemeen dagelijks leven, verraad, onderduiken en verzet.

Voor verdere specifieke aankopen en restauraties, die mede door de vrienden mogelijk werden gemaakt: zie hoofdstuk 4.

1.6 Stichting Beheer voormalig Wees- en Armenhuis De Rijp.

Op 16 januari 2001 is de Stichting Beheer voormalig Wees- en Armenhuis De Rijp opgericht. Doelstelling van deze stichting is het verwerven, restaureren en in stand houden van het rijksmonument Tuingracht 13, het huidige museum. In het bestuur van de stichting zijn het museum en de gemeente Alkmaar, de wethouder de mevrouw Anjo van der Ven (vanaf 1-5-2023) vertegenwoordigd.

Bijzondere aandacht vraagt de wens (uit 2018) van het Museumbestuur om het huidige pand te gaan uitbreiden. Men wenst meer ruimte voor educatieve activiteiten, groepsbezoeken en hospitality.

Dit is in 2019 uitgebreid besproken met de voormalige wethouder Cultuur de heer Christiaan Braak (en eerder al met wethouder mw. Anjo van der Ven aangaande depotruimte).

Dit mede naar aanleiding van krantenberichten over een "locatie-onderzoek" bij culturele instellingen binnen onze Gemeente. Door wethouder Braak werd destijds aangegeven dat hij onze vraag begrijpt maar in de college-termijn (2018-2022) nog geen ruimte zag voor dergelijke investeringen.

Wel heeft het bestuur in 2021 besloten met een architect een verkenning te gaan doen naar de mogelijkheden. Deze architect heeft een aantal modellen geschetst met mogelijkheden tot uitbreiding en ver-

duurzaming van het pand.

Het bestuur heeft in 2024 één keer vergaderd. In dit overleg is o.a. gesproken over de financiële voortgang, het onderhoud en uitgevoerde werkzaamheden aan het pand, de overeengekomen zelfwerkzaamheid, de energiecontracten, het verder verduurzamen van het pand, de verzekering van de opstallen en de begroting van de Stichting voor 2024-2025. Tevens is een keuze gemaakt, op basis van de aangereikte modellen door de architect, naar de mogelijkheid tot uitbreiding. Dit is tevens besproken met het Bestuur van het Museum. De architect heeft het gekozen model uitgewerkt. Daarna heeft er verder overleg plaatsgevonden met wethouder Nicole Mulder (februari 2023) en vervolgens met wethouder Anjo van der Ven (november 2023). Met het impregneren van de kelderwand (aansluiting vloer op wanden) lijkt het probleem met de wateroverlast vooralsnog opgelost. Het proces met betrekking tot subsidieverstrekking door de Gemeente, de bijbehorende huurinning door het Museum en de onderhoudsafspraken zijn transparanter gemaakt.

Het contract met de energieleveranciers is ingaande 1 januari 2018

overgegaan van Beheer op de huurder. Deze kan hierdoor ook terug-gave van de energiebelasting claimen. Dit is ook gerealiseerd. In 2024 is er regulier onderhoud gepleegd. Het bestuur van de Stichting Beheer wordt ondersteund door twee vrijwilligers die helpen met o.a. het realiseren van klein technisch onderhoud.

Voor het onderhoud van het museum pand was regelmatig overleg met de afdeling Onderhoud en Projecten Vastgoed, coördinator dhr. P. Smidt, van de gemeente Alkmaar.

Onderwerpen van gesprek zijn o.a. regulier onderhoud van gebouw en technische installaties, het verder verduurzamen van het pand en de wens van het museum-bestuur om over meer ruimte te beschikken.

1.7 Samenwerking met andere culturele instellingen o.a. Alkmaarders op de Kaart.

Het Museum was vanaf 1995 aangesloten bij de Stichting Ondersteuning Musea Zaanstreek / Waterland.

Door gewijzigd beleid is deze stichting de laatste 20 jaar niet actief meer geweest. En ook naar de toekomst toe wordt er geen actieve rol meer voorzien. Derhalve is – met toestemming van ons bestuur – besloten de Stichting te liquideren. Deze afwikkeling is in november 2023 voltooid. Begin 2024 is het batig saldo verdeeld onder de aangesloten musea. Ons museum heeft dit begin 2024 ontvangen.

Alkmaarders op de kaart is in 2011 gestart als initiatief vanuit de gemeenteraad van Alkmaar. Het doel was het organiseren van activiteiten rondom (bekende) Alkmaarders ten behoeve van de inwoners van de gemeente Alkmaar en andere geïnteresseerden. De verbondenheid met de gemeenteraad bestaat nog steeds, ook nu het samenwerkingsverband op 28 mei 2015 in een stichtingsvorm is gegoten.

Naast de Historische Vereniging Alkmaar, Oudheidkundige Vereniging Het Schermereiland is ook het Museum vertegenwoordigd in deze Stichting. Na Geertruida Bosboom-Toussaint en Cornelis Drebbel is in het jaar van de fusie Jan Adriaansz. Leeghwater onder de aandacht gebracht bij een breed publiek. In 2018 was dat Jan Boon, reder en weldoener in onze gemeente.

AlkmaardersopdeKaart maakte in 2022 een kaart over Willem Schermerhorn (1894-1977), minister-president, onderhandelaar en wetenschapper.

Na voorbereidingen van de teksten, kaart, beeldmateriaal en geluidsfragmenten kwam in mei 2023 de 15e kaart gereed over Adriaen Anthonisz (1541-1620), landmeter, burgemeester van Alkmaar en vestingbouwkundige. In 2024 is er door de Stichting geen kaart gemaakt. De kaarten worden in ons museum beschikbaar gesteld.

Hie rijst men den steert in

1.8 Samenwerking met de Oudheidkundige Vereniging 'Het Schermereiland'

De Oudheidkundige Vereniging 'Het Schermereiland' (OHV), opgericht in 1978, onderzoekt, verzamelt en archiveert historisch materiaal, zoals archieven en fotoarchieven van particulieren, lokale verenigingen en andere instellingen.

Daarnaast organiseert de OHV-lezingen (ook toegankelijk voor niet-leden) en excursies. Samen met het museum wordt de fotocollectie beheerd.

Het archief van de OHV is gevestigd in het Grafter raadhuis. Het is in principe op de woensdagochtend van 09.00 tot 12.00 uur toegankelijk voor de leden en, na telefonisch contact, voor eenieder.

Vierjaarlijks brengt de Oudheidkundige Vereniging 'de Kroniek' uit, het historisch tijdschrift voor Graft, De Rijk en Schermer. Hierin is normaliter een bulletin van het museum opgenomen, met daarin melding van de museumagenda, activiteiten en aanwinsten van het museum.

Voor de vergaderingen van het museumbestuur is de OHV-voorzitter steeds uitgenodigd. De verslagen van de vergaderingen van het Museum bestuur zijn allen gezonden aan de OHV. Het Museum ontving alle verslagen van het OHV-bestuur.

Besloten is om jaarlijks een keer samen te vergaderen. In 2024 is dit niet gerealiseerd.

Wel is er afstemming geweest over o.a.: het depot en archivering en dan met name het fysiek overbrengen van documenten naar het Regionaal Archief Alkmaar. Daarnaast is gesproken over de transitie en ervaringen met Memorix.

1.9 Fondsenwerving in 2024

Alle activiteiten van het Museum waren zonder de extra financiële ondersteuning van vrienden, filantropen, stichtingen en fondsen niet mogelijk geweest.

In 2024 werden wij gesteund door:

- *Stichting Jan Boon te De Rijk;*
- *de Gemeente Alkmaar;*
- *Stichting Victoriefonds Alkmaar;*
- *VSB Fonds Beemster ;*
- *Het Cultuurfonds;*
- *De Oudheidkundige Vereniging Het Schermereiland ;*
- *Stichting Vrienden van het Museum;*
- *Mondriaan Fonds;*
- *Diverse particulieren o.a. bij crowdfunding*

In dit bijzondere jaar was de ondersteuning van de bovengenoemde fondsen (voor o.a. verbeteren publiekspresentatie in het Raadhuis Graft en de tentoonstelling Rijper Portretten) extra welkom en voelden telkens als een belangrijke mentale ondersteuning en waardering. Het bestuur is bovengenoemde personen en instanties zeer erkentelijk voor hun steun.

2. TENTOONSTELLINGEN EN DAARMEE SAMENHANGENDE ACTIVITEITEN

2.1 Tentoonstellingen in de grote zaal

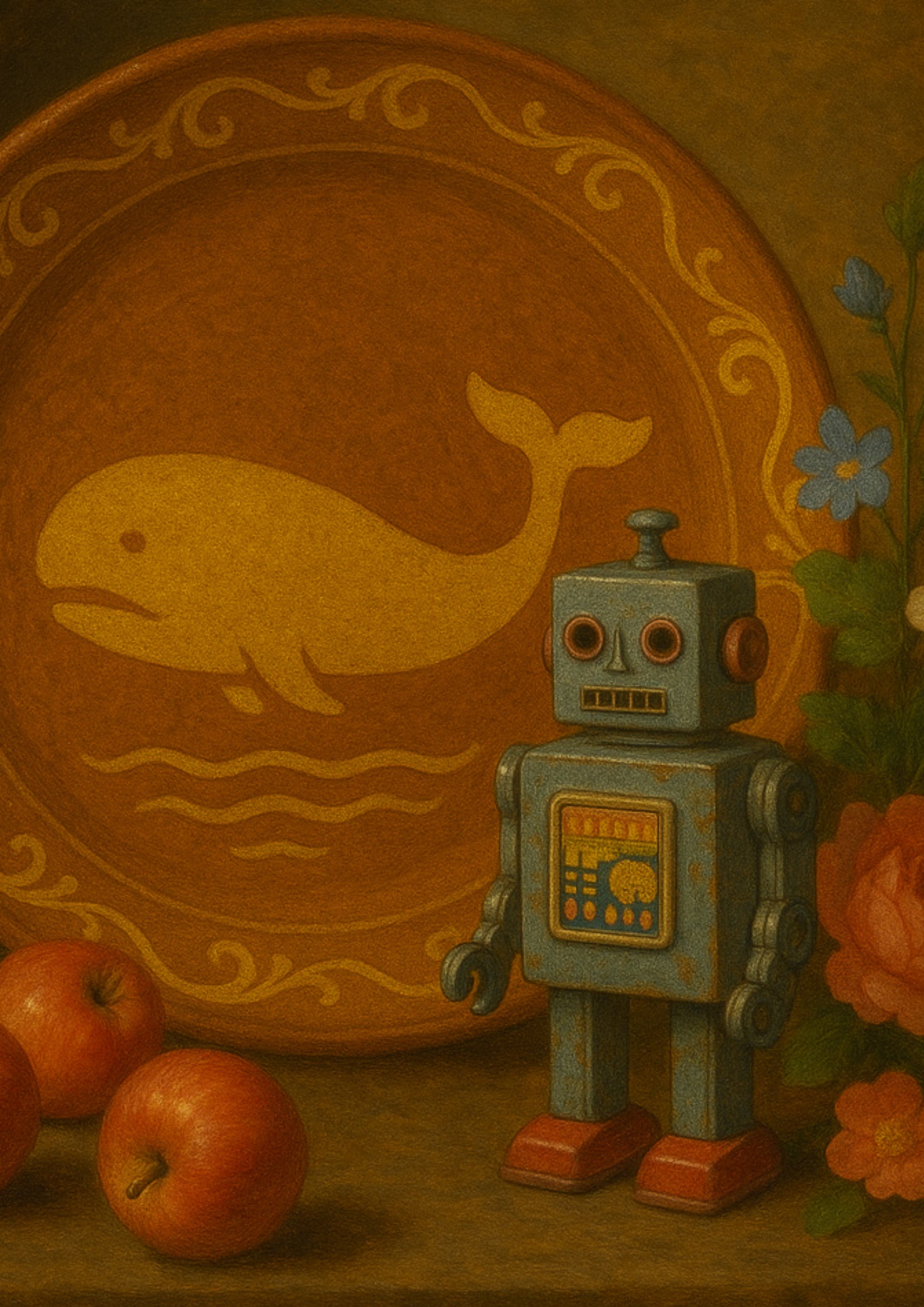
De geheimen van de Kajak – van Groenland naar De Rijk, van 14 mei 2023 tot 7 januari 2024

We schrijven 10 augustus 1938. Een tiental Rijpers heeft zich verenigd om te komen tot een Oudheidkundig Genootschap De Rijk, de oprichting van ons museum. De aftrap werd gegeven bij het Raadhuis. Op de foto met...de kajak! Dit iconische object werd hier symbolisch, door de directeur van de Maatschappij tot bevordering van Nijverheid, in bruikleen gegeven aan het net opgerichte genootschap. Zo was deze kajak één van de eerste objecten voor het museum.

Wat weten we van de kajak en hoe is hij hier terecht gekomen? Zeer waarschijnlijk is de kajak een geschenk voor de reder geweest en lag hij jaren en jaren op de zolder van het Walhuis van Jan Boon in de Rechtestraat. Collectiedeskundigen van Museum In 't Houten Huis hebben experts in huis gehaald om alles over deze kajak aan de weet te komen; Frank Bos en René van der Zwan zijn de boeken ingedoken, hebben foto's gemaakt en de kajak nauwkeurig ingemeten. Bijzonder daarbij is de vondst van twee amuletten, de geheimen van de kajak, slechts met röntgenstralen te determineren. Gervien Pielage is naar Groenland afgereisd en heeft daar foto's gemaakt en contacten gelegd. Hij zocht bijvoorbeeld naar informatie over de ééndaagse oorlog met de Denen in de Discobaai, waarbij een van zijn voorvaders is omgekomen. In deze tentoonstelling namen wij onze bezoekers mee naar Groenland, naar de oorspronkelijke bevolking, de Inuit en naar de constructie en het gebruik van de kajak. Eeuwen geleden gemaakt en nu een topstuk in onze collectie, van nationale allure.

Rijper Portretten – een terugblik met nooit vertoond beeld, van 18 februari tot 27 oktober 2024

Fotografe Els Hansen heeft Museum In 't Houten Huis de exclusieve rechten gegeven tot het beeldmateriaal dat zij heeft geschoten bij het samenstellen van haar boek 'Rijper Portretten', verschenen in 1989. Museum In 't Houten Huis is inmiddels in het bezit van alle negatieven en afgedrukte foto's. Zo'n bijzondere schenking verdient het om gepresenteerd te worden. Een groot deel van het verkregen beeldmateriaal heeft de selectie tot het boek niet gehaald. Dat maakt dat wij ook onze bezoekers nieuwe, nooit eerder vertoonde beelden konden laten zien. Onze bezoekers maakten een tijdreis naar het dorpsbeeld van de Rijk in de jaren '80. De foto's schetsen een puur en eerlijk beeld van de mensen en hun bezigheden in die tijd en de foto's zijn een onmisbaar document in het vastleggen van de lokale historie van het dorp en zijn inwoners door de tijd heen.

Het grote volume aan beeldmateriaal vroeg om een creatieve aanpak om zoveel mogelijk beelden aan het publiek te tonen. Daarom werd ervoor gekozen om op drie afzonderlijke momenten nieuw beeldmateriaal te lanceren. Dankzij het regionale karakter van het onderwerp zorgde dit bovendien voor herhaalbezoek. Gedurende de maand april was een satellietexpositie te zien in Museum Jan Boon. Vanaf juni werden de portretten in de basisexpositie van Museum In 't Houten Huis vervangen door nieuw materiaal. Dit gaf een duurzame impuls aan de tentoonstelling.

De Rijk, hart van het platteland – een film van Charlotte Molenaar, van 15 november 2024 tot 12 januari 2025

De Rijk...het dorp met twee bushaltes, één slager, één bloemist en 4105 inwoners. Het dorpsleven, hoe ziet dat er nu eigenlijk uit? Charlotte Molenaar bespreekt het in haar korte documentaire met Katja Nibbering, Rein de Haardt en Gerard de Boer.

2.2 Tentoonstellingen in de galerie

Pop-up kringloopwinkel in samenwerking met Tweedehands Winkel Steenhof, van 7 november 2023 tot 21 januari 2024

Eén van de beheerders van het museum heeft haar droom laten uitkomen: een heuse pop-up huiskamer/kringloopwinkel in de galerie van het museum! Een mailtje naar lokale kringloopwinkel Steenhof, gevestigd op de Volger, was voldoende. Op 6 november stond het team van Steenhof op de stoep met een vrachtwagen vol spullen voor de verkoop, die een plekje kregen in de lange gang en samen een bont geheel vormden. Het behang aan de muren droeg daar zeker aan bij, een patroon met een tropische voorstelling van groen, bladeren en bijzondere vogels. De pop-up winkel heeft een hoop bekijks gekregen, gezelligheid opgeleverd en vooral ook bijzonder goed verkocht. Een deel van de opbrengst is ten goede gekomen aan het museum.

Lense was hier!, van 28 januari 2024 tot 10 september 2024

Lense Elzinga (Amsterdam, 27 januari 1930 – De Rijk, 24 januari 2023) In de koude winter van 1962 kreeg De Rijk er een hartverwarmende inwoner bij. Lense bouwde een klein huisje aan de Zuiddijk om tot een fijne Atelierwoning. In 1978 deed hij dit nog eens dunnetjes over met de kolenschuur aan Kerkstraat 30, om in 1981 de stolpboerderij van overbuurman Bark te kopen en om te toveren in een fijne werkplek. Daar waar eens de koeien stonden kwam Galerie de Drukstal. Op alle drie de locaties bouwde hij aan zijn oeuvre van zwart-wit prenten, penseeltekeningen en letterwerk. Naast dit vrije werk laat Lense een spoor na van mooie en bijzondere werken die hij in opdracht maakte. Alleen al in De Rijk en omgeving is er van alles te vinden waaruit dit blijkt. Museum 't Houtenhuis wijdde daar een tentoonstelling aan, die vanaf 28 januari te zien was.

Zo zien we hoe hij vormgaf aan de mijlpalen in een mensenleven: aan geboorte-, trouw- en rouwkaarten, aan eerste en laatste stenen, voor het kleutererf, het nieuwe huis of de laatste rustplaats. Hij maakte oorkonden voor belangrijke prestaties, logo's voor bedrijven en instellingen, gaf vorm aan boeken en nog veel en veel meer.

Gluren bij Vreemde Figuren, van 29 september 2024 tot 5 januari 2025

Wat is dat, een diorama? Hier op kantoor ging het juist andersom. Op een willekeurige maandagochtend tijdens de koffie, toverde een vrijwilliger een kistje tevoorschijn, dat kwam van een vriendin van haar. In het kistje was met de grootste zorg een heuse miniatuurwereld gepriegeld, als een soort kijkdoos. Een diorama dus, van de hand van kunstenares Yet Baas. Bij elke miniatuurwereld die zij creëert, hoort een bijzonder verhaal, waar je zomaar eens flink de slappe lach van kunt krijgen, spreken we uit ervaring.

Na die stevige lachbui hebben we Yet gelijk gevraagd of we haar diorama's mogen laten zien in een tentoonstelling en dat wilde ze wel! Haar diorama's zijn leuk voor jong en oud, om je te verliezen in haar miniatuurwerelden. Elke wereld gepaard met zijn eigen verhaal en allemaal een tikkeltje onconventioneel, dat maakt het juist zo leuk.

2.3 *Tentoonstelling in het Raadhuis van Graft*

Hart van Graft - vernieuwde permanente opstelling, geopend 7 juli 2024

Museum In 't Houten Huis organiseert in zijn dependance, het Raadhuis van Graft, jaarlijks kortlopende tentoonstellingen over diverse thema's. Met het project 'Hart van Graft' is een stap gezet naar een meer inhoudelijke en permanente invulling van de tentoonstelling in het raadhuis.

De rijke geschiedenis van Graft bood volop aanknopingspunten voor dit project. Dankzij de goed bewaarde archieven kon een alomvattend verhaal over het dorp worden verteld. Bovendien beschikt het museum over een uitgebreide collectie objecten, documentatie en beeldmateriaal van Graft. Een deel van deze objecten, oorspronkelijk afkomstig uit de collectie van de voormalige gemeente Graft-De Rijk (nu onderdeel van gemeente Alkmaar), bevond zich in het depot in De Rijk en was daar lange tijd niet toegankelijk voor het publiek.

Met 'Hart van Graft' is hierin verandering gebracht. Door een selectie van deze historische objecten terug te brengen naar het raadhuis en ze op een betekenisvolle manier te presenteren, kregen ze weer de plek die ze verdienen: in het hart van Graft. Dit project heeft niet alleen bijgedragen aan het behoud en de zichtbaarheid van lokaal erfgoed, maar ook aan de versterking van de band tussen het dorp en zijn geschiedenis.

2.4 Satelliet-tentoonstellingen

Rijper Portretten – een terugblik met nooit vertoond beeld, in de week-enden van april 2024 bij Museum Jan Boon

Het grote volume aan beeldmateriaal vroeg om een creatieve aanpak om zoveel mogelijk beelden aan het publiek te tonen. Daarom werd ervoor gekozen om op drie afzonderlijke momenten nieuw beeldmateriaal te lanceren. Gedurende de maand april was een satellietexpositie te zien in Museum Jan Boon. Om aan te sluiten bij de doelstellingen van Stichting Jan Boon, werd in deze expositie beeldmateriaal vertoond van de lokale ondernemers van toen, ofwel de inmiddels verdwenen middenstand.

Rijper Museum In 't Houten Huis – herinneringen van toen (1960 – 2003), tijdens het Midwinterfeest 14 en 15 december 2024

Tijdens het Midwinterfeest op 14 en 15 december 2024 openden de huidige bewoners van het voormalige museumgebouw hun huis voor het publiek. Museum In 't Houten Huis greep deze bijzondere gelegenheid aan om een pop-up museum te realiseren, gewijd aan de geschiedenis van het museum in dit pand tussen 1960 en 2003. Bezoekers konden in de vertrouwde ruimtes terug in de tijd reizen, met een tentoonstelling van objecten en verhalen over het verleden van het museum. Er waren unieke stukken uit de collectie te zien, en herinneringen gedeeld, aan de periode waarin het pand dienstdeed als museum. De tentoonstelling werd enthousiast ontvangen en bracht veel herkenning en nostalgie teweeg bij bezoekers, met name bij inwoners van De Rijp die het museum van vroeger nog kenden.

3. EDUCATIEVE PROJECTEN

De educatieve projecten lopen weer. Naast de bestaande projecten zijn twee nieuwe museumlessen ontwikkeld om het aanbod compleet te maken voor alle leeftijdsgroepen.

3.1 *Bestaande projecten*

Zowel de museumles WO2 als de les over de Gouden eeuw zijn door de scholen in ons werkgebied geboekt. Ze lopen naar tevredenheid. Ze blijven een vast onderdeel van het aanbod van Museum In 't Houten Huis.

De Tweede Wereldoorlog op het Schermeiland

Deel 1: In het museum wordt een algemene introductie op de Tweede Wereldoorlog, toegespitst op gebeurtenissen op het Schermeiland, gegeven. Kinderen gaan in vijf groepen vijf thema's onderzoeken. Dit doen ze aan de hand van koffers met informatie, foto's, objecten en documenten. Elk thema wordt geïntroduceerd met een kort filmpje. Deze zijn speciaal voor dit project gemaakt. Leidraad in de film is Jonas Knoop, een Joodse jongen uit Amsterdam, die ondergedoken heeft gezeten in Grootchermer.

Deel 2: De kinderen brengen een bezoek aan het onderduikadres in Grootchermer. In het oorspronkelijke huis wordt dieper ingegaan op de familie van Jonas. Hoe zijn ze vanuit Amsterdam in Grootchermer terecht gekomen? Waar zaten ze ondergedoken, hoe was het leven met onderduikers? Hebben ze de oorlog overleefd? Dit zijn een aantal vragen die aanbod komen tijdens dit bezoek.

De Gouden Eeuw

De Gouden Eeuw is een vast onderdeel van de geschiedenislessen die op de basisschool worden gegeven. Het valt onder het tijdsvak 'Tijd van regenten en vorsten'. Deze Gouden Eeuw heeft op ons gebied ook een duidelijke invloed gehad. Er werd door de Doopsgezinde niet meegedaan aan de VOC en WIC. De visserij en de handel hebben een grote rol gespeeld in de rijkdom. Daarnaast hebben wij een belangrijke rol gespeeld in de ontginning en inpolder en is De Rijk de geboortelaats van Jan Adriaenszoon Leeghwater.

3.3 *Nieuwe museumlessen*

In 2024 zijn met behulp van de educatievrijwilligers twee nieuwe museumlessen ontwikkeld.

Groep 3&4 - Maarten gaat op walvisvaart

In deze museumles gaat Maarten Janszoon op reis naar Spitsbergen om walvissen te vangen. Waar ligt dat eigenlijk Spitsbergen? Was het gevaarlijk aan boord van het schip? Hoe kwamen ze aan eten? Waarom werden walvissen gevangen en wat voor soort dier is dat eigenlijk? Deze vragen komen onder andere aanbod tijdens deze les. Het doel is leerlingen kennis te laten maken met: een deel van de geschiedenis van De Rijk en de walvis als dier en zijn leefomgeving.

Groep 5&6 - Groeten uit...

In deze les staat de term geschiedenis centraal. Vanaf groep 5 wordt in het basisonderwijs het vak geschiedenis aangeboden. Deze les begint dan ook eerst met de ontstaansgeschiedenis van de kinderen. Daarna stappen we over op de geschiedenis van hun eigen omgeving. De volgende leerdoelen zijn aan deze les gekoppeld.

Leerdoelen:

De leerlingen leren over hun eigen ontstaansgeschiedenis

De leerlingen leren over de ontstaansgeschiedenis van het Schermereiland

De leerlingen leren hoe het leven op het Schermereiland er vroeger uit zag. Dit aan de hand van de volgende thema's: Reizen, vrije tijd, eten, school en wonen.

De leerlingen leren verbanden te leggen tussen vroeger – nu – toekomst.

3.4 *Nieuwe educatievrijwilligers*

Het zoeken naar nieuwe educatievrijwilligers blijft een aandachtspunt. Er is altijd een spanningsveld tussen het aantal lessen dat aan kan worden aangenomen en het aantal beschikbare vrijwilligers. Er wordt nog steeds gepleit voor het vergroten van de groep.

4. OBJECTENBEHEER

4.1 *Aanwinsten, beleid en resultaat*

In het jaar 2024 heeft het museum weer nieuwe aanwinsten mogen ontvangen. Het gaat om ruim 100 schenkingen en elf aankopen. Ook zijn er drie omvangrijke bruiklenen voor onbepaalde tijd afgesloten. De Aanwinsten Commissie is extra scherp op het aannamebeleid. Hiervoor is door het bestuur een protocol vastgesteld waaraan objecten moeten voldoen.

4.2 *Schenken*

Hieronder een overzicht van de schenkingen die het museum in 2024 heeft aangenomen. Een zeer omvangrijke schenking is afkomstig van Jan Vos, bestaande uit bodemvondsten afkomstig van Schermereiland.

4.3 *Bruiklenen en aankopen*

Het museum heeft in 2024 drie omvangrijke bruiklenen toegevoegd aan de collectie. Het gaan om de volgende bruiklenen:

Doopsgezinde vermaning van Oost-grafdijk. Door de verkoop van de vermaning kwamen deze objecten vrij. De bruikleen is voor onbepaalde tijd en omvat 13 objecten.

Bonifatius kerk De Rijp. Ook deze kerk is verkocht. Het museum heeft weinig tot geen objecten van deze kerk en het katholieke geloof. Met de parochie is een bruikleenovereenkomst afgesloten voor onbepaalde tijd. Bij deze bruikleen gaat het om 17 objecten. De objecten zijn uiteindelijk in 2025 officieel overgedragen.

Collectie Pieter Borstlap, kunstenaar uit Graft. Van deze kunstenaar hadden we nog zeer weinig objecten in onze collectie. Het gaat hierbij om een bruikleen van een jaar die na een jaar automatisch wordt omgezet in een schenking mits de bruikleengever aangeeft de bruiklenen terug te willen hebben. De bruikleen omvat 15 objecten.

4.4 *Aankopen*

In 2024 heeft de Stichting Vrienden met steun uit het 'Fonds Aankoop Kunst' van de gemeente Alkmaar restauraties en enkele aankopen mogelijk gemaakt.

Twee aquarellen met afbeeldingen van de Doopsgezinde Kerk te De Rijp door Willem Spaarman Pzn. die in onze vaste collectie werden tentoongesteld zijn door de Stichting Vrienden aangekocht.

4.5 *Restauraties*

In 2024 is er een prent geschonken van Markenbinnen met kerk uit 1790-1796. Deze was erg verkleurd. Omdat het museum weinig objecten in bezit heeft van Markenbinnen (onderdeel van de Starnmeer) is ervoor gekozen deze prent de laten restaureren.

4.6 *Nieuwe registratievrijwilligers*

Door de omvangrijke bruiklenen en schenkingen, maar ook om voor de continuïteit van de registratie in te kunnen staan is besloten om nieuwe vrijwilligers aan te trekken. Na een advertentie zijn uiteindelijk 4 nieuwe registrators aangenomen.

Volgende pagina's: lijst met aanwinsten

Nummer	Objecttitel
05357	Boterspaan
08627	Stichting Redt De Rijk, 'Haring in een tonnetje' [1966-1967]
09542	Dorpsgids voor Graft en De Rijk (1970)
70056.050	Affiche van de hennemangroep, waar fotografe Els Hansen lid van was zomer (1989)
70097.00	Fotoserie Bonifatiuskerk - overzicht
70099.04	Bord in Japanse stijl (circa 1880-1920)
70099.05	Bijbeltje en psalm- en gezangboek (1881) van Arie Ris
70099.07	drie kleine keukengereedschapjes: messenscherper, dunschiller en notenkraker
70099.08	Kappendoos waarin de Westfriese kap bewaard werd (1900-1940)
70099.09	Set benen textielgereedschapjes
70099.10	Tafelklem met speldenkussentje en houder voor garenklosje
70099.12	Voorraadblik (1900-1940)
70099.13	Herinneringsbord bij de reorganisatie van de Noord-Hollandse waterschappen (1981)
70099.14	Houten schooltas van Maartje Groot (circa 1910)
70099.15	Opbergblik (begin 20e eeuw)
70099.16	Geëmailleerd afroomschapje (begin 20e eeuw)
70099.17	Blik in Japanse stijl (rond 1900-1920)
70099.18	Opbergblik voor koffie of thee in quasi-chinese stijl (begin 20e eeuw)
70099.19	Prent van Markenbinnen met de kerk (rond 1790-1796)
70099.20	Prent van Markenbinnen (rond 1790)
70099.21	Canvas schooltasje
70099.21	Canvas schooltasje
70099.22	Roestvrij stalen melkketel (rond 1950-1970)
70099.23	Roodkoperen rijtuigstoof (rond 1900)
70102	Tirion, kaart van midden Noord-Holland (rond 1750)
70103	K.F. Bendorp: Gravure van raadhuis en kerk in De Rijk (1789-1792)
70104	K.F. Bendorp: Gravure van raadhuis en kerk in De Rijk (1789-1792)
70105.01	Fotokaart van de zuidelijke ingang van Oost-Graftdijk (1905-1920)
70107	Legger van De Onderlinge Brandwaarborg Maatschappij (o.a. Schermer; vanaf 1950)
70108	Foto boerderij 'Heel Gelegen' in de Schermer
70109	Foto boerenbruiloft rond 1900, wellicht in de Schermer boerenfamilie Olij
70113	Flyer van de zerkenvloer van Graft (> september 2006)
70114	De grafzerkenvloer van Graft - Namenlijst (2003)
70116	Mart Muts en zeven anderen, Het blauwe gat - Verhalenbundel (2024)
70117	Tien foto's rond de Gafter tuinder Piet Roelofsen ('Piet Aardbei') (1996-2005)
70118a	Stolpboerderij aan de Ringdijk (nr. 4) in het noorden van de Gaftermeer (2022)
70119	Raadhuisstraat 20, Graft. Huis van Jessie en Pieter Borstlap
70120.002	Aankondiging van het overlijden van Cornelis Heijnis (1991)
70122	Piet Verdonk, schilderij van de taanketel op zijn erf (2000)
70123.000	Schoenendoos vol foto's (vnl. repro's) Schermereiland van Andries de Jong
70125	Uitnodiging Toer-in 1991 in De Rijk
70128	Vlag van het Katholiek Vrouwen Gilde
70129	Vlag van het R.K. Vrouwengilde De Rijk-Graft
70130	Vlag van de Vrouwen Vereniging Graft-De Rijk
70132	Drie tinnen lepels. Bodemvondst Oost-Graftdijk
70133	Haardsteen met twee staande leeuwen en jaartal 1613
70134	Carbidlantaarn van Pieter Oldenburg (ca. 1885-1942)

70135	Twee cliché's met wapens van Graft-De Rijp en Schermer (1973)
70136	Tuinderij Welgelegen in Graft met het gezin Van Petten (195x)
70137	Tuinderij Welgelegen in Graft met halfopen kas (196x)
70139	Stuk Sunlightzeep
70140	Klantenboekje van Aris Hop, kruidenier te West-Graftdijk
70141	Simon de Heer, Het raadhuis van Graft (ets)
70142	Model van de Dambrug in De Rijp (rond 1975)
70143	Gravure van een touwslagerij (laatste kwart 18e eeuw)
70149	Fragment zandsteen lijst uit voormalige Graftkerk
70152	Technische tekening kalkoven (naar W.F. Stoel 1860)
70161	Grote steengoed kruik voor olie of wijn
70164	Gedenkpenning voor S. de Boer bij 300 jaar Schermer (1933)
70165	Jan Deckwitz. Portret van Velp (1964)
70178	De collectie Jan Vos in de Nieuwe Aanwinsten-vitrine (juli 2024)
70179	Zes kwadraattegels in lijst
70188	Faience bord met Chinese tuin.
70189	Faience bord met bloemen.
70190	Faience bord met tekst.
70191	faience bordje met gekleurde stippen
70195	Blauw bordje met Chinezen en Chinese motieven.
70197	majolica papkom met Chinese motieven
70198	Kwispel met Chinese motieven.
70201	schaaf met walvisvaart decoratie
70202	schaaf met walvisvaart decoratie
70203	Majolica schotelfragment met tulpen.
70204	ijzeren mes met uitgesneden houten handvat.
70205	stalen vork met hardhouten heft.
70208	Faience kannetje met Chinese motieven.
70209	Faience kannetje met Chinese motieven.
70210	kruiken. Bodemvondst Tuingracht 17, De Rijp
70211	Majolicascherpen van de oren van twee papkommen.
70212	Vijf tinnen lepels. Bodemvondst
70215	Majolicakom met tekst.
70219	Bord met Chinese tuin.
70223	8 knikkers
70224	majolicabord met religieus opschrift IHS
70225	Mesheft, spinstentjes etc. (11 objecten/fragmenten)
70226	Overzicht objecten Vermaning Oost-Graftdijk
70241	Foto's van de laatste Goede week diensten 2024
70242	Overzicht schenking bodemvondsten Noordeinde (juli 2024)
70243	Knijpfles (circa 1600-1750)
70244	Steengoed kruikje (1600-1800)
70245	Loden kolslof (bodemvondst Noordeinde van Graft) (17e eeuw)
70246a	Tegel met vrouwfiguur
70246b	Wandtegel met kinderspel (1700-1775)
70246c	Tegel met insect (1700-1850)
70246d	Tegel met hond (1650-1800)
70246e	Diertegel met vogel (1700-1800)

70246f	Tegel met liggend konijn (1750-1850)
70246g	Tegel met springend hert (1650-1800)
70246h	Kinderspel met nar en foekepot op tegel (1700-1800)
70246i	Tegel met libelle en bloem (1750-1900)
70246j	Bijbelse tegel: Simson in de tempel (1750-1775)
70246k	Tegel met blauwe kievitsbloem (1600-1650)
70246l	Drietulptegel (1625-1675)
70246m	Kandelabertegel met tulp (1600-1650)
70246n	Ornamenttegels met tulpmotieven (1625-1670)
70246o	Diertegel met haas (1650-1750)
70246p	Diertegel met haas (1650-1750)
70246q	Tegel met herderstafreel (1650-1750)
70246r	Landschaptegels (1700-1800)
70247	Twee glazen flesjes. Bodemvondst Noordeinde van Graft
70248	Spinsteentje (steengoed)
70249	Glazen inktpotje. Bodemvondst Noordeinde (1850-1950)
70250	Mineraalwaterkruik
70251	Fragment van leren schoen of tasje
70252	Zeven knikkers (bodemvondst Noordeinde)
70253	Geglazuurd rond aardewerk deksel
70254	Aardewerk pot met omhoogstaande oren (niet compleet)
70255	Vloertegel van roodbakkend aardewerk
70256	Stempel en stempeldoos R.K. Vrouwengilde Afd. De Rijk
70257	Armband voor official Leeghwaterfeesten 1975
70259	Eikenhouten rozet uit de kerk van Graft
70261	Bodemvondsten Eilandspolder door Piet Verdonk
70262	Aardewerk kommetje. Bodemvondst Eilandspolder door Piet Verdonk
70263	Aardewerk kommetje. Bodemvondst Eilandspolder
70264	Aardewerk kommetje. Bodemvondst Eilandspolder
70265	Aardewerk kommetje met slibversiering. Bodemvondst Eilandspolder
70266	Aardewerk koekenpannetje. Bodemvondst Eilandspolder
70266	Aardewerk koekenpannetje. Bodemvondst Eilandspolder
70268	Jan Ny Boerema, landschapsfoto's Eilandspolder
70284	Hendrick Cornelisz Weeshoff - manuscript (1803)
70285	Jb. Blaauw Azn. Bijzonderheden betreffende de Hervormde Kerk te Schermerhorn (1878)
70286	W. Schermerhorn, De boeren in onze volksgemeenschap (Arnhem 1934)
70287	J. Belonje, De Schermeer 1633-1933 ([1933])
70288	G. de Vries, Het dijks- en molenbestuur in Holland's Noorderkwartier (Amsterdam 1876)
70289	Album met foto's, tekeningen en tekst over Schermerhorn en Schermer (1961)
70290	Kleine Katechismus voor Communicanten (1912)
70291	Verhuisbericht Pieter Borstlap naar de Wittenburg
70292	Afsprakenkaartje Rijper Wieler Boetiek Co Schipper (2024)
70295	Beker als prijs Tienkamp bij AVV De Rijk (1957/8)
70296	Lense Elzinga: houtsnede Leeghwaterherdenking 1975
70297	Facsimilé kaart 'Hollandiae' (1981 / circa 1640)
70298	Cliché van dorpsgezicht Westgraftdijk
70299	Cliché van scheepswerf Voorwaarts, Westgraftdijk
70301	Pieter Borstlap. Tekening van de kerk te 's-Gravenmoer (1949)

1318	Fragment haardsteen (rond 1600). Bodemvondst ten noorden van De Rijp
1319	Martien Coppens - Foto's ambachten en graanoogst (1946)
1320	Majolica schotel met granaatappels
1322.00	Oranjepropaganda - Schenking Pieter Floore 10-2024 Overzicht
1322.01	Oranjabord 'PVOR Zoo lang als Zon en Maan Zal Staan' (circa 1780-1800)
1322.02	Sierbord met Oranjegezinde spreuk "God schonk door pruisens magt" (circa 1780-1800)
1322.03	Oranjabord 'PVOR Neerlans heyl en toe Verlaat 5' (circa 1780-1800)
1322.04	Oranjabord met portretten prins Willem V en Wilhelmina van Pruisen (circa 1780-1795)
1322.05	Oranjabord 'PVOR Nu blinkt de gulde Vryheyd weer 1' (circa 1780-1795)
1322.06	Oranjabord met keeshond (patriottensymbool) (circa 1780-1800)
1322.07	Oranjabord prins Willem V 'Siet wat Hier van Agtren Staat' (circa 1780-1795)
1322.08	Vaas met deksel (onderdeel kaststel) met Prins Willem V (circa 1780-1800)
1322.09	Vaas met deksel (onderdeel kaststel) 'hier onder Rust ik rustig' (circa 1780-1800)
1322.10	Vaas met deksel (onderdeel kaststel) PvO Wilhelmina van Pruisen (circa 1780-1800)
1322.11	Vaas (onderdeel kaststel) PvO prins Willem V (circa 1780-1800)
1322.12	Vaas (onderdeel kaststel) PvO Wilhelmina van Pruisen (circa 1780-1800)
1322.13	Bordenrek
1326.00	Verzameling flesjes en scherven van Cor Twint uit Oost-Grafdijk - Overzicht
1328	Majolica bord (1575-1625)
1332	Foto - Atlas Noord-Holland [1990]
1338	Schoolplaat 'Ter Walvischvaart' (1910)

5. MUSEUMBOOT MARIA-LIJNTJE

In 2024 is de Maria-Lijntje 13 keer uitgevaren. In 2023 stond de teller op 21. In 2022 zijn er 16 vaartochten geweest. In 2019 zijn we 15 keer uitgevaren. Het lijkt erop dat de animo om te varen wat afgenomen is. Dit komt mogelijk door het beperkt adverteren met de arrangementen op onze website en social media.

De bestemmingen waren divers:

Eenmaal rondje de Woude (Schippersdag)

Viermaal een rondje Oost-Graftdijk

Tweemaal een rondje West-Graftdijk

Driemaal een rondje Alkmaardermeer/Starnmeer

Tweemaal deed de Maria-Lijntje dienst als 'bruidsboot' (bestemmingen Oudendijk en de Zaan)

Eenmaal een vaartocht naar de Museummolen in Schermerhorn

5.1 *Passagiers*

In totaal hebben we dit jaar 192 passagiers aan boord gehad. In 2023 waren dat er 307.

5.2 *Bemanning*

De bemanning staat momenteel op 12 schippers. De schippers hebben in het voorjaar gezamenlijk een dag gevaren om het schip nog beter te leren kennen. Hierbij werden allerlei aanlegmanoeuvres gedaan en deze 'schippersdag' bleek tevens erg bevorderlijk voor de teamspirit. De aanmeldingen voor de vaartochten verliepen via de beheerder van het museum.

5.3 *Bijzonderheden*

- In 2022 hebben we de bestemming Fort bij Spijkerboor in de loop van het jaar moeten laten vallen. De jachthaven Het Verloren Eind ligt in de zomermaanden vrijwel vol. Ze kunnen niet garanderen dat er plek is als we een tocht plannen. Als alternatief hebben we in 2023 toestemming gekregen om aan te leggen bij de steiger van Dura Vermeer aan de overzijde van het water. Hier kan veilig aangelegd worden en is het een klein stuk wandelen naar Fort Spijkerboor. Of dit als permanente oplossing gezien kan worden moet nog blijken. We kunnen de vaartocht naar het Fort Spijkerboor dus weer aanbieden.

- Eetcafé De Woude heeft nu de naam Salsuta gekregen en er zit een nieuwe eigenaar in. Er is positief contact met de nieuwe uitbater en wanneer nodig zijn ze bereid een plek aan de steiger vrij te houden. Dit is ook belangrijk voor toiletbezoek. Als alternatief kan Restaurant Het Kombof worden gebruikt. Aanleggen is daar lastiger.

- In 2023 is de Maria-Lijntje naar het dok gevaren voor groot onderhoud. Het onderwaterschip is schoongemaakt en opnieuw in de verf gezet en er is een nieuw vetsysteem op de schroefas gezet. Bij terugkomst in De Rijk is ook het bovenwaterschip geschilderd. I.v.m. de Gondeltocht in Koedijk (donker) is alle navigatieverlichting nagelopen en waar nodig gerepareerd door schipper Gert.

6. BEZOEKERSAANTALLEN

6.1 Bezoekersaantallen uitgesplitst per jaar

Museum In 't Houten Huis	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
volwassenen	3333	3657	3889	4136	1904	2638	2908	3061	3259
jeugd	671	892	441	608	152	382	132	447	264
gratis	372	971	253	488	392	164	947	464	2587
subtotaal In 't Houten Huis	4376	5520	4583	5232	2448	3166	3987	3972	6110
Graft									
volwassenen	1039	892	1229	795	0				
jeugd	27	26	18	22	0				
gratis	194	104			122	549	1231	1004	1082
Subtotaal Raadhuis Graft	1260	1022	1247	781	122	549	1231	1004	1082
Maria Lijntje			418	230	0	45	256	307	192
Totalen	5636	6542	6248	6243	2570	3733	5474	5283	7384

6.2 Communicatie en PR

Museum In 't Houten Huis maakt zijn activiteiten op verschillende manieren wereldkundig. Dit gebeurt middels free publishing bij huis-aan-huiskranten en dagbladen. In toenemende mate wordt gebruik gemaakt van websites van aanbiedende partijen, zoals Alkmaar Prachtstad, Museumvereniging, Archeologische website van de gemeente Alkmaar etc. In voorkomende gevallen wordt tevens geadverteerd in culturele bladen als Vind, Museumkrant en/of 'Wat gaan we doen'.

Vrienden

De vrienden van het museum ontvangen jaarlijks 4 uitgaven van de OHV, de zogenaamde De Kroniek. Het nieuws van het museum is daar in 2024 vertegenwoordigd.

Nieuwsbrief

In 2024 zijn er geen nieuwsbrieven verstuurd. We hebben besloten de nieuwsbrief niet voort te zetten omdat we via andere kanalen genoeg zichtbaar zijn voor onze doelgroep.

6.3 Sociale Media

Website

In 2024 is de nieuwe website live gegaan. Door de overstap zijn er geen data beschikbaar die inzicht geven in het websitebezoek. Er zijn nog een aantal verbeterpunten die we verder oppakken in 2025. Hierin worden de beheerders/conservators ondersteund door Tanja de Reus en Bart Valom.

Sociale media

Hoewel het museum aanwezig is op vrijwel alle relevante sociale media-kanalen, is de verwachting dat zowel het aantal volgers als de frequentie en de holistische kwaliteit van de berichten kan worden verbeterd. Dit is een continue proces, waarbij wij meer zichtbaarheid willen creëren op onze online kanalen. In 2024 hebben we goede stappen gemaakt in het regelmatig posten van updates aangaande het museum en haar activiteiten.

Twitter

01-01-2024: 869 volgers

31-12-2024: 817 volgers (-6%)

Aantal geplaatste berichten in 2024: 2 (2023: 22)

Facebook

01-01-2024: 851 volgers

31-12-2024: 854 volgers (+0,4%)

Aantal geplaatste berichten in 2024: 54 (2023: 45)

Instagram

01-01-2024 302 volgers

31-12-2024 341 volgers (+12,9%).

Aantal geplaatste berichten in 2024: 41 (2023: 21)

6.4 Museumwinkel

De museumwinkel blijft een belangrijke voorziening binnen Museum In 't Houten Huis, waar bezoekers terecht kunnen voor boeken, brochures, prentbriefkaarten en souvenirs. Ook de mogelijkheid om een consumptie te gebruiken draagt bij aan de museumervaring. De winkel blijft continu in beweging, zowel qua aanbod als aankleding, met een sterke focus op producten van lokale ondernemers. Sinds 2023 is de inkoop en aankleding van de museumwinkel in handen van een vrijwilliger, die met grote creativiteit de leiding heeft genomen. Zij heeft het aanbod verder uitgebreid met leuke, toegankelijke en duurzame producten, waardoor de winkel aantrekkelijker is geworden voor een breed publiek. Daarnaast versiert zij de winkel regelmatig in thema rondom feestdagen en seizoenen, wat zorgt voor een sfeervolle en uitnodigende uitstraling.

De verkoop van winkelproducten en consumpties blijft een bescheiden maar waardevolle bijdrage aan de financiële positie van het museum. In vergelijking met 2023, is in 2024 een mooie groei aan omzet gerealiseerd. De cijfers hierover zijn terug te vinden in hoofdstuk 7.

7. FINANCIËEL JAARVERSLAG 2024

Stichting Museum In 't Houten Huis 2024

Balans	2024		2023	
	Debet	Credit	Debet	Credit
Materiële vaste activa				
Inventaris	211.121		218.718	
Vlottende activa				
Vooruitbetaald/Te ontv.	7.796		7.039	
Liquide middelen				
Kas	551		2.817	
Bank	163.485		140.631	
Kapitaal				
Stichtingskapitaal		11		11
Bestemmingsreserves		187.949		187.949
Algemene reserve		15.967		16.309
Voorzieningen		24.281		24.527
Fondsen				
Af te wikkelen projecten		83.265		83.265
Te reserveren schenkingen		6.000		6.000
Dutch Korean Association		8.779		8.779
Fonds Aankopen		11.070		10.261
Vlottende passiva				
Nog te betalen		45.632		32.103
	382.953	382.953	369.204	369.204
		0		

Winst- en verliesrekening	2024		2023	
	Debet	Credit	Debet	Credit
Baten				
Subsidie Gemeente Alkmaar		106.070		99.878
Subsidies Tentoonstellingen		18.226		7.030
Subsidies Overig		100		49.148
Museumkaart		6.294		6.407
Entree		5.352		5.580
Winkel		2.363		2.279
Overige inkomsten		2.712		2.721
Donaties/giften		2.252		2.085
Interest		1.841		934
Hospitality		406		217
Lasten				
Personeelskosten	73.607		72.246	
Huur	13.230		12.933	
Huisv.kstn	1.116		1.032	
schoonmaken				
energie/belasting	16.929		52.616	
overige			-	
Verzekering/beveiliging	2.420		2.629	
Telefoon en porti	1.232		1.304	
Contributies/abonnementen	984		1.264	
Algemene kosten	10.090		7.850	
Kosten tentoonstellingen	13.284		15.099	
Aankopen/restauraties	2.707		955	
Afschrijving	7.597		7.740	

Mutaties voorzieningen	1.297		521	
Inkopen	1.466		958	
Voorraadmutatie	0		2.083	
	<u>145.959</u>	<u>145.616</u>	<u>179.231</u>	<u>176.279</u>
Resultaat		-343		-2.952

Toelichting op de balans.

Met ingang van 2019 heeft een herindeling van het Eigen Vermogen plaatsgevonden.

Er is een onderscheid gemaakt in Bestemmingsreserves en Algemene Reserve.

Tevens is het saldo van het reeds aanwezige restauratiefonds overgeheveld naar de Bestemmingsreserve

Aankoop en restauratie

Het Eigen Vermogen bestaat uit de volgende componenten:

Resultaatbestemming 2024	Onttrekkingen	Dotaties	Stand 31-12-24
Uitbreiding	80.000	0	80.000
Modernisering en Vervanging opstelli	66.435	0	66.435
Aankoop en restauratie	41.514	0	41.514
Overige reserve	16.309	343	15.966
	<u>204.258</u>		<u>203.915</u>

Vanuit het Beleidsplan 2021-2025 zal er in deze plancyclus concreet invulling worden gegeven aan de genoemde bestemmingsreserves.

Toelichting op de Winst-en Verliesrekening

Voor de (abnormaal) gestegen energieprijzen heeft de gemeente Alkmaar ons een extra eenmalige subsidie van € 56.686 toegekend voor het jaar 2023.

Daar wij pas halverwege 2024 een afrekening van het 2e halfjaar 2023 ontvangen van de energieleverancier, is in de exploitatie in 2023 een schatting gemaakt van de verwachte eindafrekening. Daarop gebaseerd is een deel van de subsidie (€ 42.000) in de exploitatie van 2023 verwerkt.

Daar de energiekosten in 2023 uiteindelijk lager waren dan begroot resteert een bedrag van ± € 35.500. Duidelijk is dat de energiekosten vanaf 2023 structureel hoger zijn dan in voorgaande jaren, waarbij we als richtlijn altijd € 10.000 hanteerden.

Het restant van de in 2023 toegekende subsidie zullen wij de komende jaren aanwenden om deze extra lasten op te kunnen vangen.

In de baten zien we terug dat er steeds meer ervaring is in het werven van fondsen ter financiering onze museale activiteiten zoals tentoonstellingen en restauraties.

Uitgebreide toelichting Bestemmingsreserves en Voorzieningen

7.1. Bestemmingsreserve uitbreiding.

Doelstelling : Om meer bezoekers te trekken en daarmee meer (eigen) inkomsten te genereren is het belangrijk om meer 'events' te kunnen organiseren. Tevens om onze stevige positie op educatie-gebied te bestendigen zou er een betere ruimte behoren te komen om schoolklassen te kunnen ontvangen.

Al geruime tijd wordt gedacht aan uitbreiding van het gebouw – dit gebeurt dan onder de vlag van de eigenaar van het onroerend goed (grond en pand) de Stichting Beheer Gemeene Wees- en Armenhuis.

Doch planvorming voor o.a. inrichting en exploitatie komen voor rekening van het Museum.

Met deze bestemmingsreserve wil het museum een buffer vormen voor de planvorming en uitvoering van de inrichting van extra museumruimte.

Deze voorziening is gestart in 2019.

Maximaal benodigd bedrag is € 80.000,--

Jaarlijkse opbouw is niet meer aan de orde.

Realisatie : Is afhankelijk van de planvorming van de eigenaar van grond en opstallen, de Stichting Beheer Gemeene Wees- en Armenhuis.

De kosten die hiermee gepaard gaan worden vooralsnog gedragen door de Stichting Beheer.

De stichting Museum en de Stichting Beheer hebben gezamenlijk gekozen voor een van de zeven scenarios die de architect had gepresenteerd.

De architect heeft het plan inmiddels omgezet in een principeverzoek bij de gemeente.

7.2. Bestemmingsreserve modernisering en vervanging opstelling.

Doelstelling : bij het maken van het beleidsplan 2021-2025 is aangegeven dat het tentoonstellen van de vaste collectie 'sleets begint te worden'. Plan dient te worden opgesteld welke verbeteringen er

noodzakelijk zijn. Je kunt hierbij denken aan de verhaallijnen, getoonde objecten, inrichting met vitrines, huisstijl / gebruikte kleurstelling, gebruik van presentaties – audio video en inzet van modernere communicatie middelen (QR codes , etc.).
Met deze bestemmingsreserve wil het museum een buffer vormen voor continue verbeteringen aan de opstelling.

Deze voorziening is gestart in 2019.

Maximaal benodigd bedrag is € 70.000,–

Jaarlijkse opbouw is niet meer aan de orde.

Realisatie is afhankelijk van de (inhoud van) de beleidsplannen van het museum. Is een continue proces.

Het bestuur en de beheerders van het museum zijn een organisch proces gestart om te komen een nieuwe invulling en presentatie van de vaste collectie.

Hierbij is momenteel een tentoonstelling smengesteld uit door de vrijwilligers ingebrachte voorwerpen en ideeën uit de eigen collectie.

Mutatie 2024: geen

7.3. Bestemmingsreserve aankoop en restauratie.

Doelstelling : Het museum is actief op het uitbreiden van de collectie. Hoewel wij dit primair via (fiscaal aantrekkelijke) schenkingen willen realiseren is gebleken dat dit niet altijd mogelijk is. Een goed en kostbaar voorbeeld is de verwerving en restauratie van het staande horloge van Hendrik van Voorst (2019).

Directe wensen zijn er om objecten gelieerd aan beroemde personen te verwerven (Jan Janszoon Weltevree – Leegwater), aankoop van maritiem tegeltableau van Cornelis Bouman, aankoop boeken van Rijper uitgevers, collecties bodemvondsten (o.a. slib/majolica) en zilver (o.a. Antonie Bouman) .

Met deze bestemmingsreserve wil het museum een continue buffer vormen voor noodzakelijke aankopen en restauraties.

Deze voorziening is gestart in 1995.

Gereserveerd bedrag in 2019 € 41.514,–

7.4. Overige reserve.

Doelstelling: De resultaten van het museum laten in de afgelopen jaren een wisselend beeld zien.

Langere periodes van tekorten en ook calamiteiten in depot vragen een reserve.

Deze voorziening is gestart in 2019.

Na toevoeging voorlopig resultaat is de stand van de reserve eind 2024 € 15.966

Jaarlijkse opbouw: afhankelijk van het saldo van de baten en lasten, zal er een onttrekking of dotatie plaatsvinden aan de algemene reserve.

7.5. Voorziening reorganisatie.

Doelstelling : Als het museum de organisatie zou willen aanpassen dan zijn er kosten voor het eventueel afvloeien van het vast personeel. Dan kun je aan bedragen denken voor juridische kosten – de kosten van de opzegtermijn – de kosten van de transitievergoeding.

De opzegtermijn die de werkgever in acht dient te nemen bedraagt bij een arbeidsovereenkomst die op de dag van opzegging:

- a: korter dan vijf jaar heeft geduurd: één maand;
- b: vijf jaar of langer, maar korter dan tien jaar heeft geduurd: twee maanden;
- c: tien jaar of langer, maar korter dan vijftien jaar heeft geduurd: drie maanden;
- d: vijftien jaar of langer heeft geduurd: vier maanden

Deze voorziening is gestart in 2019.

Gereserveerd bedrag in 2020 € 3.049,–

Maximaal benodigd bedrag is o.a. afhankelijk van de loonsom

Jaarlijkse opbouw (dotatie) zal plaatsvinden conform de daartoe wettelijk vastgestelde regelingen.

Mutatie 2024: geen

7.6. Voorziening loondoorbetaling bij ziekte.

Doelstelling : Museum draagt deels eigen risico bij langdurige ziekte (tot 2 jaar) van de medewerkers.

Ingeval van langdurige arbeidsongeschiktheid bestaat er voor de werkgever een loondoorbetaling verplichting. Daarbij komen eventuele kosten voor inhuur van vervangend personeel om de bedrijfsvoering doorgang te laten vinden.

Deze voorziening is gestart in 2019. Stand 1-1-24 Mutatie 2024 Stand 31-12-24

Gereserveerd bedrag in 2020	21.478	-246	21.232
-----------------------------	--------	------	--------

Maximale opbouw is met dit bedrag (los van indexering) bereikt.

Jaarlijkse opbouw zal plaatsvinden met een bedrag ter grootte van de indexering van de loonsom.

Mutatie 2024: In 2024 zijn de kosten van begeleiding door arbodienst ten laste van deze voorziening gebracht

8. VRIJWILLIGERS

8.1 *Vrijwilligers Museum In 't Houten Huis, raadhuis Graft en Maria-Lijntje*

Het openhouden van het museum wordt door een grote groep gast-vrouwen en –heren verzorgd. Een aantal vrijwilligers heeft definitief afscheid genomen vanwege de hoge leeftijd maar er zijn ook nieuwe vrijwilligers geworven. De coördinatie van de vrijwilligers van Museum In 't Houten Huis is in handen van de beheerders, voor het raadhuis in Graft wordt dat gedaan door Tiny Verheul.

8.2 *Diverse vrijwilligerstaken*

De registratie van nieuwe objecten wordt verzorgd door de collectie-beheerder Susan Bos.

Zij wordt geassisteerd door mevrouw Wilma den Engelse. Laatstgenoemde, samen met mevrouw Beatrice Weetink en mevrouw Els Nooij, ondersteunden tevens de beheerders/conservatoren op diverse andere terreinen. De heren Leo den Engelse en Joep Surie zorgen onder meer voor het digitaliseren van de collectie.

De heer Harm Harmenzon beheert het IT-netwerk. Gervien Pielage assisteert de beheerders met tekst- en fotowerk voor tentoonstellingen. Verder is er nog een flexibele schil van vrijwilligers die opgeroepen worden bij allerlei taken die past bij specifieke kwaliteiten en expertises.

8.3 *Commissie Educatie*

De commissie Educatie bestond in 2024 naast Susan en Tosca als medewerkers uit Els Nooij, Addie Rooker, Victor Laban en Anja van der Meulen. Gervien Pielage heeft geassisteerd bij uitvoering van museumlessen op school. Deze groep ondersteunde de beheerder/conservator bij de ontwikkeling en uitvoering van educatieve activiteiten.

